

Susza ograniczyła zbiory zbóż, ale produkcja owoców rekordowa

Surowce rolne:

- **Zboża:** W wyniku suszy zbiory zbóż w Polsce obniżą się o 14% r/r. Mniejsze będą też zbiory rzepaku. Lokalnie sprzyja to podwyżkom cen w skupach. Jednak na wzrosty cen bardziej oddziałują coraz gorsze oczekiwania co do światowej produkcji zbóż oraz rzepaku w UE (Francja, Niemcy).
- **Mleko:** Produkcja mleka u głównych światowych eksporterów w 2018 może wzrosnąć o 1,5% r/r. Po słabej 1h18 oczekuje się odbicia produkcji w Nowej Zelandii. Wzrost ten oddziaływać będzie w kierunku dalszego pogłębiania spadków cen na rynku mleka.
- **Mięso:** Ceny kurcząt wzrastają pod wpływem szybko rosnącego eksportu. W lipcu 2018 osiągnęły poziom najwyższy od blisko 3 lat. Na niskich poziomach wciąż kształtują się ceny wieprzowiny, głównie w wyniku większej produkcji w UE.
- **Owoce i warzywa:** Rekordowe zbiory owoców w kraju przyczyniają się do spadku ich cen. Obniżek należy spodziewać się w przypadku cen jabłek w 2h18. Niemniej sytuacja w przetwórstwie może hamować nieco spadki cen. Popytowi na rynku soków jabłkowych sprzyjać mogą: niższa produkcja jabłek w Chinach, amerykańskie cła na chiński koncentrat jabłkowy oraz oczekiwany znaczący spadek produkcji soku pomarańczowego na świecie.

Otoczenie rolnictwa:

- Wprowadzone cła odwetowe na amerykańską soję przez Chiny wpływają na spadki jej cen. Wojna handlowa nie zatrzymała wzrostu eksportu amerykańskiej wieprzowiny. Wzrósł jednak popyt ze strony Chin na mięso wieprzowe z UE.

Ceny netto wybranych produktów rolnych w czerwcu 2018

	Cena	Zmiana %	
	VI.18	m/m	r/r
pszenica (zł/t)	686,00	2,0	-3,4
kukurydza (zł/t)	670,90	3,6	-3,1
rzepak (zł/t)	1 520,00	13,1	-9,9
drób (zł/kg)	3,78	5,6	1,1
trzo da chlewna (zł/kg)	4,64	4,5	-17,3
mleko (zł/hl)	128,52	-0,5	-3,4
jabłka (zł/kg)	2,06	3,3	7,9

źródło: MRiRW, IERiGŻ-PIB, PKO Bank Polski

Departament Analiz Ekonomicznych

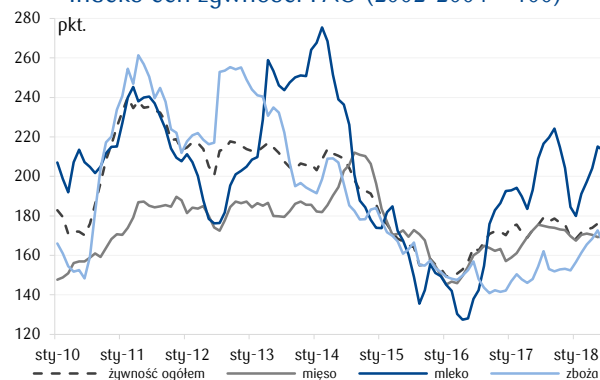
Zespół Analiz Sektorowych

analizy.sektorowe@pkobp.pl

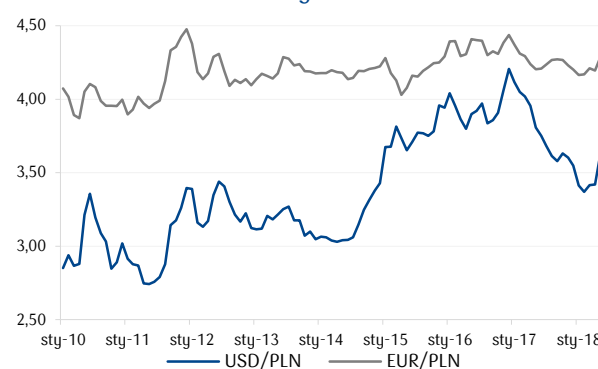
Mariusz Dziwulski

tel. 22 521 81 88

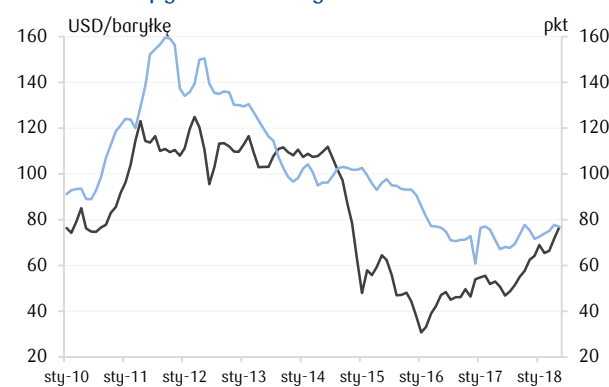
Indeks cen żywności FAO (2002-2004 = 100)

Kursy walut

Cena ropy vs światowy indeks cen nawozów

Źródło: FAO, NBP, Bank Światowy, PKO Bank Polski

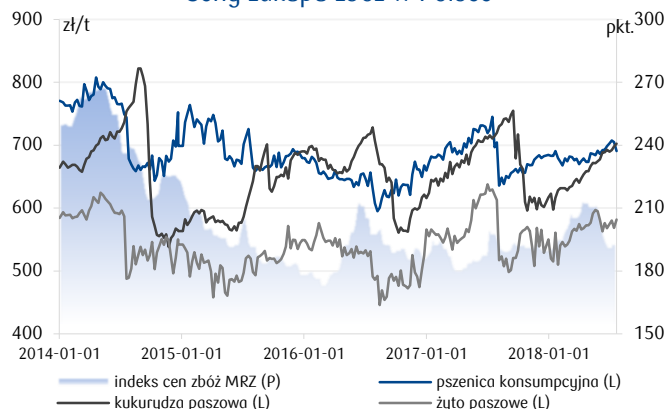
Zbiory zbóż w Polsce niższe przez suszę

- Według wstępnego szacunku GUS, zbiory zbóż podstawowych wraz z mieszankami zbożowymi w Polsce w 2018 obniżą się o ok. 14% r/r, do 24 mln t. Spadek produkcji spowodowany jest znaczącym zmniejszeniem plonowania wszystkich gatunków zbóż (średnio o 17%), mimo jednoczesnego wzrostu powierzchni upraw o 3,7%. Wynikał on przede wszystkim z niedostatecznego nawilgotnienia gleb przy wysokich temperaturach w maju i czerwcu 2018. Największy spadek produkcji odnotowano w przypadku pszenżyta (-23%), głównie w wyniku ograniczenia powierzchni jego zasiewów, przy prognozowanym spadku plonowania o 15% r/r. Największy natomiast spadek plonów dotknął upraw jęczmienia (-19%), choć jego zbiory obniżyły się o ok. 13% r/r.
- Spadek produkcji w kraju ma swoje odbicie w cenach skupu niektórych zbóż. Biorąc pod uwagę przesunięcie terminu zbiorów, w bieżącym roku sezonowy spadek cen był praktycznie niewidoczny. W zdecydowanie większym stopniu na ceny wpływ ma sytuacja na rynkach światowych.
- Z uwagi na zmieniające się uwarunkowania na świecie notowania cen zbóż, w szczególności pszenicy, wzrastają. IGC (International Grains Council) w raporcie z 26 lipca 2018 obniżył szacunki światowych zbiorów tego zboża o 2,1%, do 721 mln t (w stosunku do oczekiwań sprzed miesiąca), co oznacza spadek produkcji o 4,9% r/r. Mimo rekordowych zapasów, podaż tego zboża na świecie w sez. 2018/19 obniży się prawdopodobnie o 1,5%, co stwarza podstawy do wzrostów cen. Zapasy na koniec sezonu oceniane są na 63 mln t, co oznacza spadek o 23% r/r. Rewizja prognoz w dół, pomimo lepszych perspektyw dla USA, spowodowana jest coraz gorszymi oczekiwaniami produkcji w Rosji oraz UE. Susze w Niemczech, Polsce i krajach bałtyckich, a także nadmierne deszcze we Francji, są głównymi przyczynami spadków zbiorów we Wspólnocie.

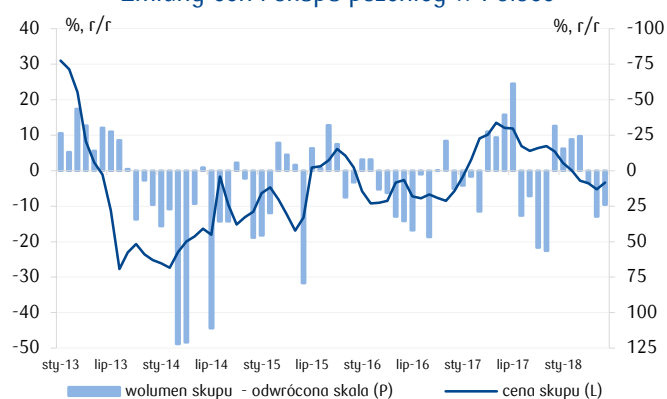
Ceny rzepaku w tendencji wzrostowej

- Od początku sez. 2016/17 spadki cen rzepaku pogłębiały się w wyniku słabego popytu związanego z taniejącymi olejami, a także większym importem biodiesla do UE. Ostatnie dane Ministerstwa Rolnictwa wskazują jednak na mocne odbicie cen tego surowca. Podobnie jak w przypadku zbóż, sezonowy spadek cen rzepaku był niewidoczny, a notowania dla trzeciego tygodnia lipca 2018 wskazują na wzrost średniej ceny rzepaku w ujęciu rocznym o 0,8%. Przyczyną jest nie tylko niższa produkcja w Polsce, która w dużej mierze mogła mieć odzwierciedlenie w cenach kontraktów, ale mniejsza od oczekiwanej produkcja rzepaku w Niemczech oraz we Francji. IGC pod koniec lipca oszacowało produkcję w tych krajach na odpowiednio 3,6 i 4,6 mln t, tj. o 12 i 10% mniej niż przed miesiącem. Wzrost obserwowano mimo niesprzyjających czynników na rynkach pozostałych surowców oleistych m.in. soi.

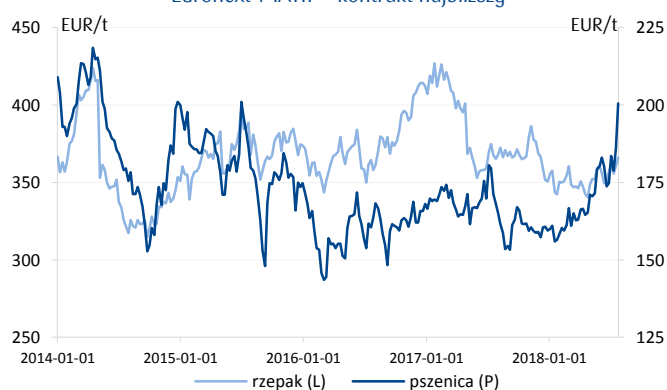
Ceny zakupu zbóż w Polsce

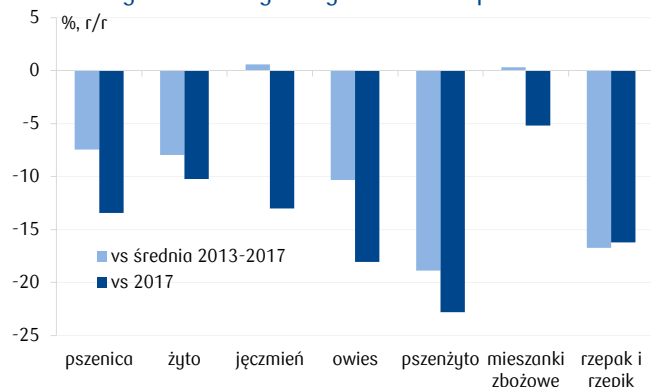
Zmiany cen i skupu pszenicy w Polsce

Ceny kontraktów terminowych na pszenicę i rzepak Euronext-MATIF - kontrakt najbliższy

Zmiany zbiorów wybranych zbóż i rzepaku w 2018

Źródło: MRiRW, GUS, Datastream, Eurostat, MRiRW, PKO Bank Polski

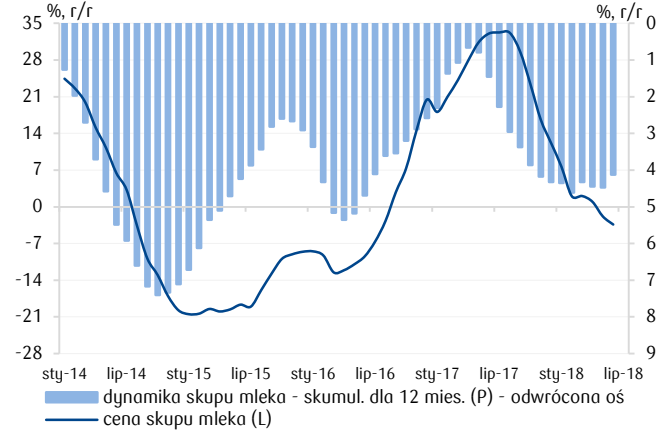
Wzrost produkcji mleka na świecie w 2018

- Produkcja mleka w 2018 u największych eksporterów produktów mleczarskich na świecie (tj. Argentyny, Australii, UE-28, Nowej Zelandii, USA) wzrosnąć może o 1,5% r/r. Oczekiwania dla światowej produkcji mleka ulegają poprawie dzięki lepszym prognozom dla UE-28 (+1,4% r/r). Unijna produkcja wspierana jest wysokim popytem na rynku wewnętrznym jak i zewnętrznym.
- O 1% do 21,7 mln t zwiększyć ma się produkcja mleka w Nowej Zelandii. Oznacza to, że po spadku w 1h18 o 0,8% w 2h18 możemy spodziewać się odbicia na poziomie 2,4%, a to może mieć widoczny wpływ na ceny wyrobów mleczarskich. Oznaki odbudowy produkcji w Nowej Zelandii widoczne były już w 2q18, kiedy odnotowano jej wzrost o 4,6% r/r. Choć jest to okres sezonowego spowolnienia w produkcji mleka w tym kraju, to wzrost ten przyczynia się do obniżek cen w Oceanii widocznych na aukcjach GDT. Indeks GDT w lipcu 2018 obniżył się do poziomu najniższego od stycznia 2018. Niemniej, jego wartość wciąż znacząco przewyższa poziom z okresu dekonjunktury na rynku mleka w 2015.
- Na dynamikę produkcji przekłada się dość wysoka produkcja mleka w Argentynie. Według prognoz USDA w 2018 może zwiększyć się o 7% r/r, do 10,7 mln t.
- Wzrost światowej produkcji daje powody by oczekiwać dalszych spadków cen mleka, także w Polsce. Szacujemy, że ujemna dynamika cen utrzyma się do końca 2018, również z uwagi na rosnącą produkcję w kraju. Według GUS przeciętna cena skupu mleka w Polsce w czerwcu 2018 ukształtowała się na poziomie 128,52 zł/hl (-3,4% r/r). Był to drugi miesiąc spadków cen mleka w kraju w relacji rocznej.

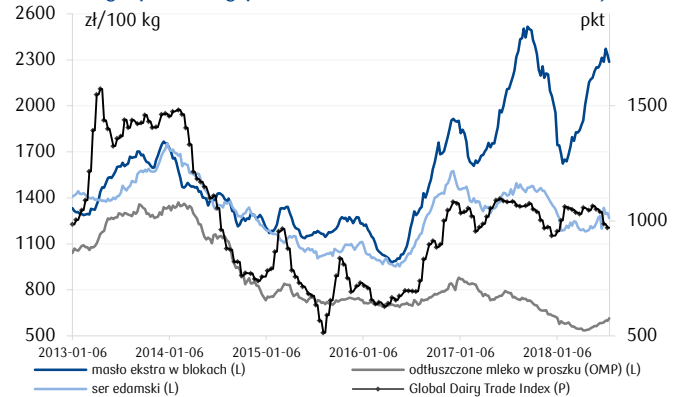
Umowa o wolnym handlu z Japonią podpisana – szansa dla unijnego rynku mleka

- W lipcu 2018 została podpisana umowa o partnerstwie handlowym UE z Japonią. EPA (EU-Japan Economic Partnership Agreement) znosi większość ceł na produkty mleczarskie, w szczególności na sery – Gouda i Cheddar, na które obecnie obowiązuje cło w wysokości blisko 30%. Komisja Europejska szacuje, że eksport produktów mleczarskich do Japonii może zwiększyć się o 215% po wejściu umowy w życie (2019). Umowa jest szansą na zwiększenie eksportu produktów mleczarskich również z Polski w kolejnych latach. W 2018 Japonia była odbiorcą blisko 10% wartości eksportu serów z UE.

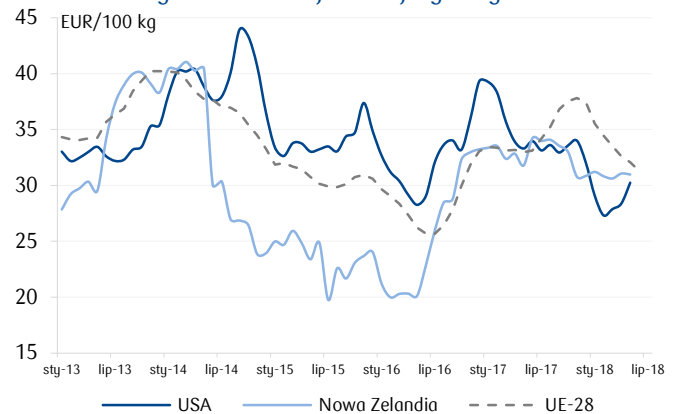
Dynamika cen i skupu mleka w Polsce

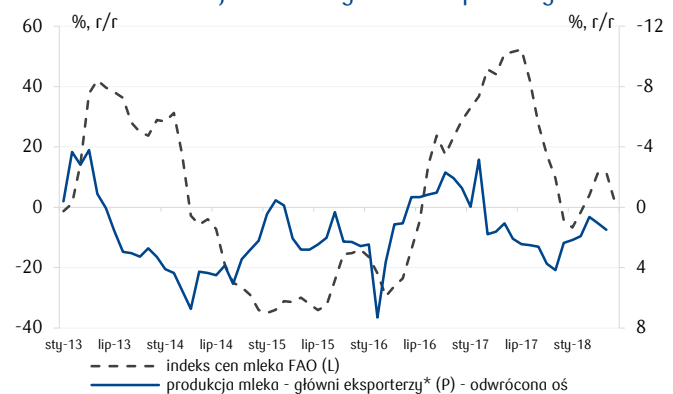
Ceny sprzedaży przetworów mleczarskich w kraju

Ceny mleka na najważniejszych rynkach

Produkcja mleka – główni eksporterzy

Źródło: GUS, MRiRW, KE, CLAL, PKO Bank Polski

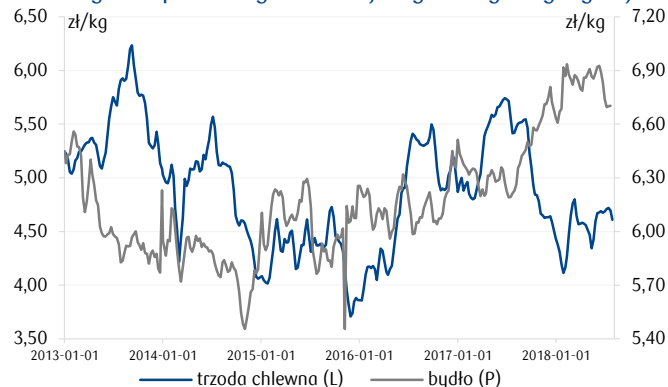
Ceny kurcząt najwyższe od blisko 3 lat

- Na rynku drobiu obserwowana jest tendencja wzrostowa cen kurcząt, wspierana wysokim eksportem. Ceny kurcząt brojlerów w 1-3 tyg. lipca 2018 osiągnęły poziom 3,65 zł/kg (za MRiRW) tj. najwyższy od września 2015. Uwzględniając sezonowe zmiany cen, można ocenić, że sytuacja cenowa w pierwszych 3 tygodniach lipca była nawet nieznacznie lepsza do tej w analogicznym okresie w 2015.
- Według wstępnych danych publikowanych przez MRiRW, od stycznia do maja 2018 eksport mięsa i podrobów drobiowych z Polski zwiększył się o 17% r/r. Jednocześnie produkcja drobiu w Polsce rosła mniej dynamicznie. Dane Eurostatu wskazują, że od stycznia do kwietnia 2018 uboje kurcząt w Polsce zwiększyły się o 7,2% r/r. Wzrost eksportu napędzała silna sprzedaż na rynki trzecie – eksport do krajów pozaunijnych wzrósł o blisko 32%, w szczególności na rynki azjatyckie – Wietnam, Filipiny.
- Możliwa jest kontynuacja wysokiej dynamiki polskiego eksportu w krótkim okresie z uwagi na utrzymujące się problemy producentów brazylijskich. Dalszym wysiłkiem sprzyjać będzie sfinalizowane procedury umożliwiających eksport drobiu do Chin, podobnie jak zniesienie zakazu wysyłek z Niemiec do Chin, spowodowane uzyskaniem przez Niemcy statusu kraju wolnego od grypy ptaków. Pewnym czynnikiem ryzyka jest szybki wzrost importu drobiu z krajów trzecich, innych niż Brazylia.

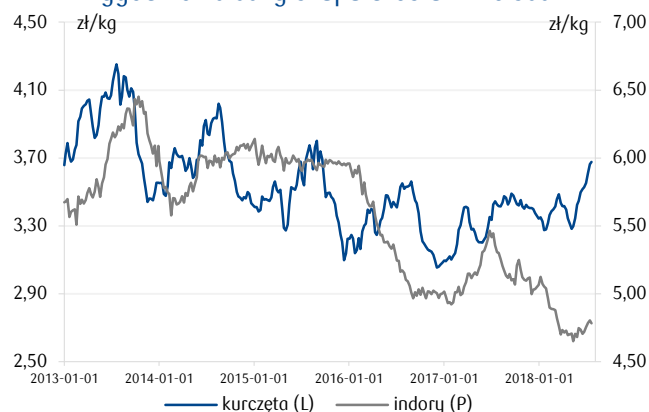
Szybko rosnąca produkcja w Hiszpanii czynnikiem spadków cen trzody

- Mimo sezonowej presji, ceny trzody chlewnej utrzymują niski poziom. Według GUS przeciętna cena skupu w czerwcu była o niższa o 17,4% r/r. Biorąc pod uwagę tygodniowe zmiany cen prezentowane przez MRiRW, a także obniżki cen w Niemczech w drugiej połowie lipca 2018, cena skupu żywca w lipcu może tylko nieznacznie wzrosnąć m/m.
- Widać jednak powolne osłabianie dynamiki spadków cen. Podaż wieprzowiny w UE jest wysoka. Przy stabilnym eksporcie (+0,2% r/r w styczeń-maj 2018) nadwyżki wieprzowiny lokowane są na rynku wewnętrznym. Szczególnie dynamicznie wzrasta produkcja w Hiszpanii, gdzie w okresie styczeń-kwiecień 2018 uboje świń (wg wagi) zwiększyły się o blisko 11% r/r (+158 tys. t) wobec 5,9% r/r średnio w UE-28. Szybko wzrasta również produkcja w Polsce (+69 tys. t), co jest odzwierciedleniem notowanych w grudniu 2017 i marcu 2018 wzrostów pogłowia świń w naszym kraju. Niskie ceny mogą spowodować jednak powolne zmniejszanie dynamiki wzrostów produkcji wieprzowiny, co może doprowadzić do osłabiania spadków jej cen w kolejnych miesiącach.

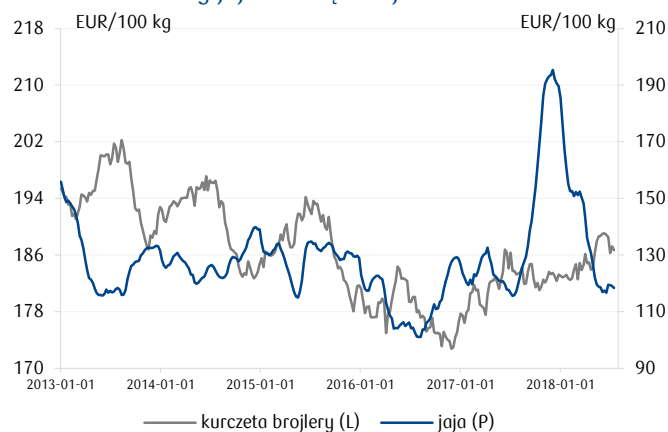
Ceny zakupu trzody chlewnej i bydła wg wagi żywej

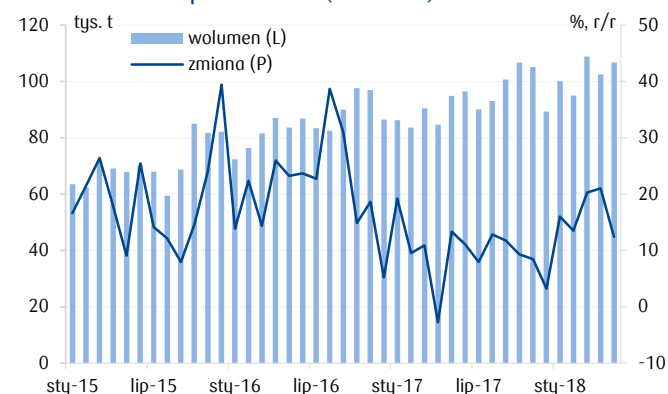
Tygodniowe ceny skupu drobiu w Polsce

Ceny jaj i kurcząt brojlerów w UE

Eksport drobiu (CN0207) z Polski

Źródło: GUS, MRiRW, KE, Eurostat, PKO Bank Polski

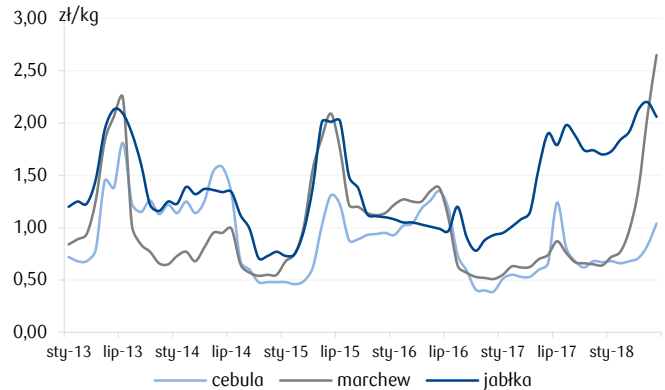
Rekordowe zbiory jabłek i owoców jagodowych

- Brak przymrozków i dobre warunki podczas wegetacji spowodowały, że zbiory owoców w Polsce istotnie wzrosną. Według GUS produkcja jabłek w bieżącym sezonie wstępnie została oszacowana na 3,7 mln t (+51% r/r) i będzie o 2,6% wyższa w stosunku do poprzednio rekordowych w 2016. Do rekordowych poziomów wzrosną również zbiory malin (ponad 130 tys. t), wiśni (ponad 200 tys. t) oraz porzeczek czarnych (ok. 160 tys. t). Skala wzrostów jest główną przyczyną niskich cen owoców. Szacuje się, że część z nich (wiśnie oraz porzeczki czarne) nie zostanie zebrana z powodu historycznie niskich cen. Według IERIGŻ-PIB w drugiej połowie lipca 2018 ceny wiśni do tłoczenia w skupach wynosiły nawet 0,40 zł/kg, a ceny loco zakład przetwórczy średnio 0,56 zł/kg (notowania z 23-24 lipca 2018), co było jednym z najniższych poziomów w ostatnim piętnastoleciu.
- Wyższa produkcja jabłek na poziomie krajowym także będzie miała decydujący wpływ na obniżki ich cen. Pierwsze oznaki spadku widoczne są w skupie do sektora przetwórstwa. Z danych IERIGŻ-PIB wynika, że ceny jabłek przemysłowych w drugiej połowie lipca 2018 kształtowały się na poziomie ~0,19 zł/kg loco zakład – niższym o 63% r/r.

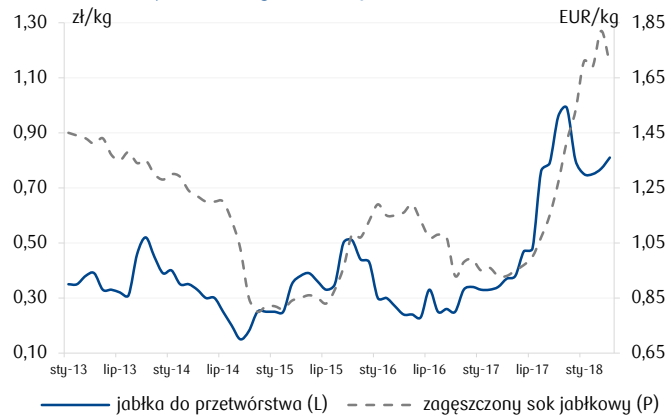
Mniej soku pomarańczowego i wzrost popytu na sok jabłkowy

- USDA prognozuje, że produkcja pomarańcz w Brazylii w sez. 2017/18 będzie niższa o 23% r/r wskutek niekorzystnych uwarunkowań pogodowych tj. wysokich temperatur w październiku 2017, które wpłynęły negatywnie na zawiązywanie owoców. Brazylia jest największym na świecie producentem pomarańcz (ok. 35% światowych zbiorów tych owoców). Dodatkowo produkcja owoców w USA (drugi światowy producent) zmniejszy się o 24% r/r do 3,5 mln t. Zmiany w tych dwóch krajach negatywnie wpłyną na produkcję soku pomarańczowego na świecie. Według prognoz USDA zmniejszy się ona o 25%, do 1,6 mln t (w ekwiwalencie soku o 65° brix), z czego tylko w Brazylii o 30% r/r. W konsekwencji znaczący spadek zapasów koncentratu na koniec sez. 2017/18, może mieć wpływ na zwiększenie popytu na sok jabłkowy, również z Polski.
- Impulsem do wzrostu popytu na zagęszczony sok jabłkowy z Polski, jest wprowadzenie dodatkowych 10% ceł przez USA na koncentrat soku jabłkowego z Chin. Jest to o tyle istotne w kontekście mniejszej (z uwagi na kwietniowe straty przymrozkowe w sadach jabłoniowych) tegorocznej produkcji koncentratu soku jabłkowego w Chinach. Szacunki strat w produkcji w tym kraju są obecnie dość rozbieżne i wynoszą 20-40%. Pierwsze prognozy zbiorów w Chinach zostaną prawdopodobnie przedstawione na początku sierpnia 2018 podczas kongresu Prognosfruit, odbywającego się tym razem w Warszawie. Niemniej, prawdopodobnym scenariuszem w bieżącym sezonie jest istotny spadek eksportu koncentratu jabłkowego z Chin do USA i tym samym większa jego sprzedaż z Polski na rynek Stanów Zjednoczonych.

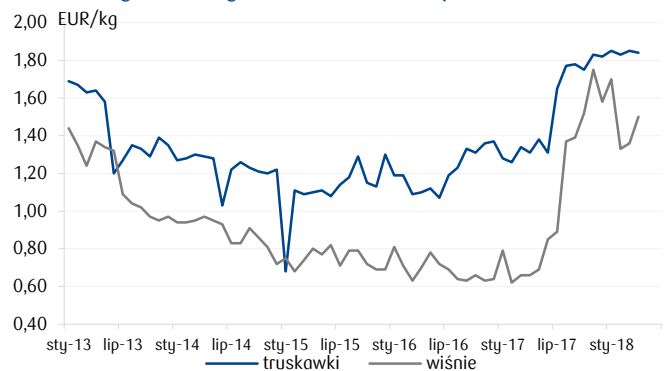
Miesięczne ceny skupu owoców i warzyw do konsumpcji bezpośredniej w kraju

Ceny skupu jabłek do przetwórstwa i ceny soku jabłkowego w eksporcie z Polski

Ceny mrożonych owoców w eksporcie z Polski

Ceny kontraktów na mrożony sok pomarańczowy (ICE)

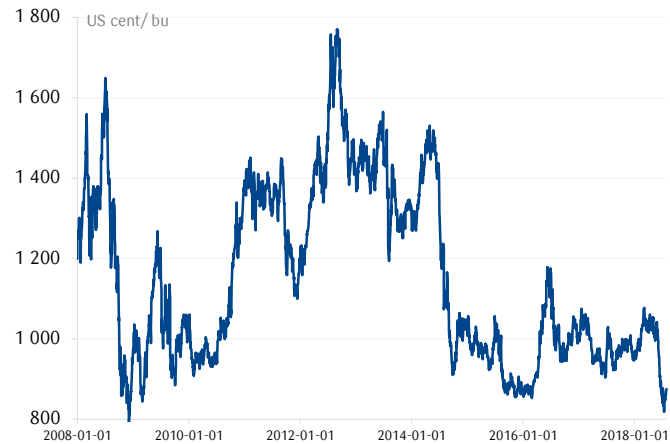

Źródło: ZEO IERIGŻ-PIB, MRIRW, GUS, Datastream, PKO Bank Polski

Zmiany w handlu i spadek cen soi w wyniku wojny celnej USA-Chiny

- 6 lipca 2018 USA nałożyły 25% cła na towary z Chin, warte 34 mld dolarów amerykańskich. Chiny odpowiedziały wprowadzeniem ceł odwetowych rozszerzając listę towarów objętych dodatkowym, 25% cłem m.in. na soję i kukurydzę.
- Najbardziej widoczny wpływ wojny celnej notowany jest w przypadku soi. W reakcji na wprowadzone przez Chiny cła, jej ceny na początku lipca 2018 spadły do poziomu najniższego w ostatnich 10 latach (por. wykres). Chiny są największym importerem soi na świecie, podczas gdy USA razem z Brazylią odpowiadają łącznie za 86% jej światowego eksportu (za USDA). Udział Chin w eksporcie amerykańskiej soi w 2018 wyniósł blisko 40%, jednak w przypadku kukurydzy niespełna 1%.
- Wzrost ceł będzie miał zatem istotny wpływ na zmiany w światowym handlu soją. W lipcowym raporcie USDA, opublikowanym po ogłoszeniu przez Chiny ceł odwetowych, zmniejszono prognozy amerykańskiego eksportu soi w sez. 2018/19 z 62,3 mln t do 55,6 mln t, co oznacza spadek o 2,2% r/r. Jednocześnie zapasy amerykańskiej soi na koniec sez. 2018/19 zmniejszyć się mogą o 25% r/r, do 15,8 mln t. Większy import soi z Brazylii nie złagodzi jednak spadków dostaw z USA, a chiński import soi będzie niższy od oczekiwanego wcześniej i zmniejszy się o 2,1% r/r. USA szukają możliwości złagodzenia wpływu sankcji w większej sprzedaży do UE, na co wskazują deklaracje podczas spotkania przewodniczącego Juncker'a z prezydentem Trumpem dotyczące natychmiastowego zwiększenia importu amerykańskiej soi przez UE.
- Towarami, które zostały objęte dodatkowymi cłami przez Chiny są także serwatka, odtłuszczone mleko w proszku (OMP) oraz pełne mleko w proszku (PMP). Mimo, że USA są czwartym eksporterem OMP na rynek chiński, to wpływ dodatkowych ceł nie będzie znaczący. USDA szacuje, że udział Chin w eksporcie OMP z USA wynosi ok. 7%.
- Wprowadzone wcześniej cła odwetowe przez Chiny na amerykańską wieprzowinę w kwietniu br. znajdują natomiast odzwierciedlenie w zmianach kierunku handlu mięsem na świecie. Według USDA eksport mięsa wieprzowego z USA do Chin łącznie w kwietniu i maju spadł o 24% r/r (z czego w samym maju o 47% r/r) wobec wzrostu w 1q18 o 2,4% r/r. Nie spowodowało to jednak spadku eksportu amerykańskiej wieprzowiny, który w kwietniu i maju wzrósł łącznie o 11,5% r/r. Chiny zwiększyły jednak popyt na mięso w UE. W 1q18 eksport mięsa wieprzowego z UE-28 do Chin spadł o nieco ponad 13% r/r, ale już w kwietniu i maju 2018 wzrósł o ponad 11% (za Eurostat).
- Dla polskiej branży spożywczej korzystne może być wprowadzenie przez USA dodatkowych ceł na chiński koncentrat soku jabłkowego, co obniży jego konkurencyjność na rynku amerykańskim (Chiny są głównym dostawcą na rynek USA). Polska, jako drugi producent koncentratu jabłkowego na świecie może istotnie zwiększyć jego eksport do USA w sez. 2018/19.

Ceny kontraktów terminowych na soję (CBOT)

Źródło: Datastream, PKO Bank Polski